

küzdelmének állapotát, mit eddig főképp hangtani szempontból látnunk csak.

A szókincs teljes és őszinte feljegyzésével függ össze a följegyző személye és a gyűjtési idő kérdése. Kíváncsok, hogy a gyűjtő szülöttje legyen a kutatandó helynek, bár így a köznyelvtől való különbségeket csak nehezebben fogja megfogni; fokozódó nyelvészeti iskolázottsága ad majd alapot újabb és újabb megfigyelésekre, melyek addig csak természeteseknek tűntek fel. Az idegen gyűjtő hamarabb megragadja a teljes különbségeket (pusztán tájszavak), de a köznyelvvél közös szókincs (jelentésbeli) árnyalatai elzáródnak előtte. A szavak alkalmazási színét, hangulati árnyalatát és változatosságát is csak az fogja tudni megragadni, ki hosszabb időn át éli meg azok szerepét.

E kutatások tehát saját teljességüket keresik. De összevethetjük valmely nyelvjárás jellegzetességeit egyrészt a többi nyelvjárás sajátosságaival, másrészt a köznyelvvél is. Ezen összehasonlítások során mutatkozó különbségek adják a nyelvjárási térképet és a köznyelv befolyásoló erejének mértékét, míg az azonosságok a közös népi foglalkozásokkal és műveltséggel összefüggő nyelvi alakot (a népnyelvet).

Cs ű r y Bálintnál megtaláljuk a munka személyes átélési jellegét, a kutatási idő rendkívüli hosszúságát, a gyűjtési és rendezési szempontok sokrétegűségét; ezek értékes és tudós munkává teszik művét és ezáltal a fent hangoztatott munkaelvek érvényesülnek benne, és alkalmassá teszik, hogy társadalom-nyelvészeti munkálkodás fakadjon nyomán. Ez a mű a ma már új kiadásra váró Magyar Tájszótár kiegészítésének számít és sok új bizonyítás, magyarázat és etimológia fog belőle kiindulni, mi Cs ű r y Bálint tevékenységének legszebb jutalma lesz.

Erdődi József.

Kérdés

89. kérdés. Felkérjük olvasóinkat, szíveskedjenek tudomásunkra hozni, hogy Szendrey Zsigmondnak folyóiratunk e számában megjelent Őszi jeles napjaink c. cikkében felsorolt szokások közül vidékükön melyek vannak meg ma is, továbbá vannak-e olyan őszi jeles napokhoz fűződő szokások és hiedelmek, amelyekről cikkírónk nem emlékezett meg.